

ikke selv meget nyt Fodtøj. Hovedmassen af det Skotøj, der bruges, er Fabriksfodtøj, saa Skomagerværkstederne blive nærmest Reparationsværksteder. Lærlingene kunne ikke her lære ordentligt at sy Fodtøj. For Urmagernes Vedkommende gælder omtrent det samme. Man sælger Ure, der ere lavede i Svejts, og reparerer dem kun her. Noget lignende gælder andre Fag. Derfor har man suppleret Undervisningen ved at oprette Fagskoler. Disse ere oprettede af vedkommende Fags Foreninger og med Pengeofre fra deres Side, og man skal lægge Mærke til, at det sker med Ofre, og uden at det er dem, der betale, til nogen som helst økonomisk Fordel.

Jeg tror, der har foresvævet Sparekommissionen en Forestilling om, at disse Skoler vare til Profit for vedkommende, derfor skulde Staten sætte sit Tilskud i Forhold til denne Profits Størrelse. Det samme Syn synes Kommissionen at have næret overfor en anden af de Institutioner, jeg kommer til, af anden Art, en videnskabelig Forening, jeg husker ikke i Øjeblikket hvilken. Bevillingen til den er sat ned til 400 Kr. Det synes at være, fordi Medlemskontingentet er 800 Kr., saa har man ment det passende, at Staten gav halvt saa meget. For Fagskolerne gælder noget lignende, tænker jeg, man gaar blot værre til Værks. Sparekommissionen foreslaar Bevillingen helt slettet, medens Regeringen foreslaar Halvdelen slettet i Aar og en Fjerdedel de to følgende Aar for saa til sidst at slette den helt og holdent. Den har saaledes blot skabt en Overgangstilstand. Men man maa huske paa, at disse Skoler, som tilvejebringes ved Ofre af vedkommende Fag, ikke skaffe dem, der yde disse Ofre, den allermindeste Fordel. Den Skomagermester, der bidrager til Fagskolen, faar ikke en Øres Fordel deraf. Naar han har haft en Dreng i 4 Aar, og denne saa i det femte Aar eller det sidste Halvaar gaar hen paa Skolen for at fuldkommengøre sig, bringer dette ikke Mesteren nogen som helst Fordel. Naar Drengen har udlært, er han ikke længere bunden til denne Mand, saa gaar han ud i Verden enten til Indlandet eller til Udlandet, og det samme er Forholdet ved Fagskolerne for Urmagere, Barberer og i andre Fag.

Jeg tror, at det var selve Sparekommissionens Formand, der, den Gang vi fik Bevillingen til Barberernes Fagskole, gjorde den Bemærkning, at den vist var overflødig, at Barbererne ikke behøvede at lære

Skægskraberi paa Fagskolen — hvis det ikke var Ordene, saa var det Meningen —, men det er heller ikke derfor, man har Barberfagskolen. Det er, fordi den sætter Lærlingene i Stand til at lære, hvad de ikke kunne tilegne sig maaske paa en lille Barberstue i en Provinsby, nemlig de halvt videnskabelige, hygiejniske Kundskaber, som de skulle kunne benytte i deres Fag, der endnu den Dag i Dag, om end i mindre Grad end i gamle Dage, er lidt i Familie med Lægevidenskaben. Alle vide, at Barberfaget ikke er noget rigt Fag, og det er derfor værd at bemærke, at der til Barberernes Fagskole, efter hvad der er oplyst, ydes 1,049 Kr. i ligefrem Tilskud fra Foreningen og 524 Kr. i Skolepenge for Eleverne, altsaa i alt 15—1600 Kr., medens Staten kun yder et Bidrag af 500 Kr., altsaa et Bidrag, som ikke en Gang kan kaldes Hjælp til Selvhjælp, thi det er ikke nogen Selvhjælp for vedkommende.

De Barberer, Skomagere og Urmagere, der paatage sig Oprettelsen af disse Fagskoler af gammeldags, men dog vist paa skønnelsesværdig Iver for deres Fags Højnelse og Anseelse, yde af rent ideelle Grunde Penge, som de ikke faa noget for til Gengæld. Man kan en enkelt Gang, heldigvis meget sjældent, træffe en Udtalelse, der paa en Maade illustrerer dette. Jeg hørte forleden en Udtalelse af en eller anden Egoist, der sagde: Hvorfor skulle vi yde Bidrag til disse Fagskoler, det er dumt, vi skabe os blot unge Konkurrenter, der blive dygtigere end vi, og saa komme vi til at staa os desto daarligere? Det er sjældent, at man hører en saadan Udtalelse, men jeg har hørt den somme Tider, og saa føler man sig indigneret over den, men den er paa en Maade et Svar paa Sparekommissionens Forslag om at stryge disse Bevillinger.

Disse Skoler ere, som sagt, ikke til nogen pekuniær eller direkte Fordel for vedkommende, som Tilfældet er paa mange andre Omraader. Jeg skal f. Eks. nævne et saa fortræffeligt Foretagende som Hedeselskabet, som jeg har al mulig Sympati for, og som jeg gerne vil yde al den Støtte, jeg kan. Er der en Husmand eller Gaardmand i Selskabet, kan det være til hans pekuniære Fordel, hvis han derved faar Planter, Mergel eller anden Hjælp gratis. Det Medlemskontingent, han yder, kan komme igen, maaske endog forøget, men det Medlemskontingent, der ydes til Fagskolerne, kan ikke komme igen til vedkommende. Det er et rent ideelt Offer